

§ 252 Handlingsplan för intern kontroll för Lunds kommun 2024 – kommungemensamma kontrollaktiviteter

Dnr KS 2023/0462

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att anta handlingsplan för intern kontroll 2024, med följande kommungemensamma kontrollaktiviteter:

1. Kompetens och beteende rörande IT- och informationssäkerhet
2. Avtalstrohet
3. Följsamhet Riktlinjer för resor
4. Hur målen i LundaEko efterlevs i upphandlingar och avtal

Protokollsanteckningar

Helena Falk (V) anmäler följande anteckning till protokollet:

Det nyligen påbörjade arbetet med gröna upphandlingar bör få en chans att komma i gång innan det granskas.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen och ska årligen besluta om kommungemensamma kontrollaktiviteter.

För 2024 föreslås granskning inom följande områden:

1. Kompetens och beteende rörande IT- och informationssäkerhet
2. Avtalstrohet
3. Följsamhet Riktlinjer för resor

Nämnder och styrelser beslutar därefter om nämndspecifika kontrollaktiviteter som kompletterar de kommungemensamma.

Yrkanden

Axel Hallberg (MP), Rasmus Törnblom (M), Philip Sandberg (L), Helena Falk (V) Mattias Horrdin (C) och Jan Annerstedt (FNL) biträder samtliga arbetsutskottets beslutsförslag och yrkar därmed att kommunstyrelsen ska besluta att anta handlingsplan för intern

kontroll 2024, med följande kommungemensamma kontrollaktiviteter:

1. Kompetens och beteende rörande IT- och informationssäkerhet
2. Avtalstrohet
3. Följsamhet Riktlinjer för resor

Axel Hallberg (MP), Rasmus Törnblom (M), Philip Sandberg (L), Helena Falk (V) Mattias Horrdin (C) och Jan Annerstedt (FNL) yrkar vidare att kommunstyrelsen även ska besluta att i handlingsplanen för intern kontroll lägga till en kontrollaktivitet rubricerad "Hur målen i LundaEko efterlevs i upphandlingar och avtal."

Beslutsgång

Ordföranden ställer först proposition på Axel Hallberg (MP) med fleras huvudyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med detta.

Ordföranden ställer därefter proposition på Axel Hallberg (MP) med fleras tilläggsyrkande och finner att kommunstyrelsen även beslutar i enlighet med detta.

Underlag för beslut

- Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott beredande 2023-06-12 § 136 Handlingsplan för intern kontroll för Lunds kommun 2024 – kommungemensamma kontrollaktiviteter
- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2023-05-25 Handlingsplan för intern kontroll för Lunds kommun 2024 – kommungemensamma kontrollaktiviteter
- Handlingsplan för intern kontroll för Lunds kommun 2024 – kommungemensamma kontrollaktiviteter

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunens samtliga nämnder och styrelser

För kännedom:
Kommunrevisionen

Kommunstyrelsen

Tid och plats 2023-06-21 klockan 14.05–20.00, ajournering klockan 15.05–15.15, 16.15–16.40, 17.10–17.25, 19.00–19.05, Sessionssalen, Stadshuset

Beslutande

Ledamöter

Anders Almgren (S), ordförande
Rasmus Törnblom (M), vice ordförande
Philip Sandberg (L), andre vice ordförande, närvarande klockan 14.05–19.00, § 240–263
Lina Olsson (S), närvarande klockan 14.05–17.40, § 240–257
Björn Abelson (S)
Amanda Thonander (M)
Hedvig Åkesson (KD)
Helena Falk (V)
Mia Honeth (L)
Axel Hallberg (MP)
Jan Annerstedt (FNL), närvarande klockan 14.05–19.00, § 240–263
Magnus Liljeroth (SD), närvarande klockan 14.05–17.40, § 240–257

Tjänstgörande ersättare

Elin Engdahl (S), ersätter Lina Olsson (S) § 258–277
Jessica Ulfgren (L), ersätter Philip Sandberg § 264–277
Shahad Lund (MP), ersätter Jan Annerstedt (FNL) § 264–277
Urban Nilsson (SD), ersätter Magnus Liljeroth (SD) § 258–277

Övriga närvarande

Ersättare

Jörgen Nilsson (S), närvarande klockan 14.05–17.20, § 240–257 (del av)
My Lilja (S)
Christoffer Stenström (M), närvarande klockan 14.05–16.55, § 240–257 (del av)
Sofia Hallonqvist (KD)
Jesper Sahlén (V)
Liv Severinsson (FNL), närvarande klockan 14.05–18.00, § 240–259
Camilla Ländin (C), närvarande 14.05–16.55, § 240–257 (del av)

Övriga

Christoffer Karlsson, politisk sekreterare (L), närvarande § 240–257 (del av)
Christoffer Nilsson, kommundirektör

Henrik Weimarsson, ekonomidirektör, närvarande § 240–263
Karl Jönsson, kommunikationsstrateg
Mattias Hedenrud, avdelningschef för ledningsstöd, närvarande §
240–261 (del av)
Oscar Arnell, chefsjurist
Therese Fällman, hållbarhetschef, närvarande § 240–262 (del av)
Philip Lee, kommusekreterare

Justerare Mia Honeth (L)

Paragrafer § 240–278

Tid och plats för justering Digital justering onsdagen den 28 juni 2023, klockan 10.00

Underskrifter

Sekreterare

Philip Lee

Ordförande

Anders Almgren (S)

Justerare

Mia Honeth (L)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Kommunstyrelsen		
Sammanträdesdatum	2023-06-21		
Paragrafer	§ 240–278		
Datum då anslaget sätts upp	2023-06-28	Datum då anslaget tas ned	2023-07-20
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkontoret, Bruksgatan 22, Lund		
Underskrift	Philip Lee		

Handläggare
Alexandra Emanuelsson

Handlingsplan för intern kontroll för Lunds kommun 2024 – kommungemensamma kontrollaktiviteter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att anta handlingsplan för intern kontroll 2024, med följande kommungemensamma kontrollaktiviteter:

1. Kompetens och beteende rörande IT- och informationssäkerhet
2. Avtalstrohet
3. Följsamhet Riktlinjer för resor

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen och ska årligen besluta om kommungemensamma kontrollaktiviteter.

För 2024 föreslås granskning inom följande områden:

1. Kompetens och beteende rörande IT- och informationssäkerhet
2. Avtalstrohet
3. Följsamhet Riktlinjer för resor

Nämnder och styrelser beslutar därefter om nämndspecifika kontrollaktiviteter som kompletterar de kommungemensamma.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2023-05-25 Handlingsplan för intern kontroll för Lunds kommun 2024 – kommungemensamma kontrollaktiviteter
- Handlingsplan för intern kontroll för Lunds kommun 2024 – kommungemensamma kontrollaktiviteter

Ärendet

Bakgrund

Intern kontroll i Lunds kommun styrs av kommunallagen och kommunkontorets anvisningar. Syftet med den interna kontrollen är att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att:

- Kommunens tillgångar tryggas samt att förluster förhindras
- Lagar, reglementen och styrdokument följs
- Resurser används i enlighet med fattade beslut
- Redovisningen är rättvisande
- Politiker och personal skyddas från oberättigade misstankar

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen och ska årligen besluta om kommungemensamma kontrollaktiviteter. Kommunstyrelsen antar kommande handlingsplan för intern kontroll senast i juni innevarande år.

Nämnder och styrelser kompletterar därefter med egna kontrollaktiviteter som, utöver de kommungemensamma, ska granskas. Nämndernas och styrelsernas handlingsplaner ska beslutas av respektive nämnd senast i december innevarande år.

Föredragning

En kommungemensam riskanalys har genomförts och kommunkontorets ledningsgrupp har deltagit i processen genom värdering och prioritering.

De risker som valts ut för vidare hantering i form av kontrollaktiviteter är:

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollaktivitet
Att kommunens medarbetare saknar tillräcklig kompetens och medvetenhet om IT- och informationssäkerhet, vilket skulle kunna leda till att kommunen utsätts för IT-attacker och att känslig och skyddsvärdig information därmed kan röjas. <i>(Specifik kontroll) KF</i>	4. Sannolik	3.Kännbar	■ 12	Kompetens och beteende rörande IT- och informationssäkerhet
Risk att inköp av varor sker utanför gällande upphandlade avtal vilket kan leda till risk för skadestånd, högre kostnader samt varumärkespåverkan för Lunds kommun. <i>(Specifik kontroll) KF</i>	4. Sannolik	3.Kännbar	■ 12	Avtalstrohet
Risk att tjänsteresor är onödigt dyra och har för hög miljöpåverkan på grund av att vi inte följer riktlinjer för resor vilket kan leda till att det blir svårare att uppnå klimatmålen i enlighet med program för ekologisk hållbar utveckling, att vi får för höga kostnader samt att vårt anseende som klimatstad blir skadat. <i>(Specifik kontroll) KF</i>	3. Möjlig	4.Allvarlig	■ 12	Följsamhet Riktlinjer för resor

Kontrollaktiviteterna med riskbedömning samt förslag på frågeställningar och metoder redogörs för i tillhörande rapport *Handlingsplan intern kontroll 2024, kommungemensamma kontrollaktiviteter.*

Efter genomförd beredning och förankring bedöms presenterade risker relevanta att kontrollera under 2024 varför kommunkontoret föreslår kommunstyrelsen att anta föreliggande handlingsplan för intern kontroll 2024.

I samband med beredningen av kommunstyrelsens handlingsplan för nämndspecifika risker och kontrollaktiviteter för 2024 kommer en workshop arrangeras för kommunstyrelsens arbetsutskott, i syfte att

bereda förtroendevalda tillfälle till inspel om ytterligare risker och kontrollaktiviteter.

Beredning

Framtagandet av de kommungemensamma kontrollaktiviteterna avseende 2024 påbörjades under våren 2023 genom att arbetsgruppen för intern kontroll, med representanter från ett flertal förvaltningar, genomförde en kommungemensam riskanalys. Därefter presenterades och analyserades riskerna och kontrollaktiviteterna i det förvaltningsövergripande nätverket för intern kontroll med representanter från samtliga förvaltningar och styrelser. Kontrollaktiviteterna med högst riskvärde presenterades sedan för kommunkontorets ledningsgrupp som gjorde en första prioritering och föreslog tre av dessa.

Barnets bästa

Den interna kontrollen är ett led i kommunens styrning och ledning och ett verktyg att säkerställa att resurser används på ett ändamålsenligt sätt. Det innefattar även att skydda barns intressen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser utan hanteras inom nämndernas befintliga ramar.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunens samtliga nämnder och styrelser

För kännedom:
Kommunrevisionen

HANDLINGSPLAN INTERN KONTROLL 2024

Kommungemensamma kontrollaktiviteter

Innehållsförteckning

Kommunens riskarbete	3
Risker.....	4
Kommungemensamma kontrollaktiviteter.....	6
Kontrollaktivitet: Kompetens och beteende rörande IT- och informationssäkerhet	6
Kontrollaktivitet: Avtalstrohet.....	7
Kontrollaktivitet: Efterlevnad av mål i LundaEko i gällande avtal och upphandlingar	8
Kontrollaktivitet: Följsamhet Riktlinjer för resor	9

Kommunens riskarbete

Intern kontroll i Lunds kommun styrs av kommunallagen och kommunkontorets anvisningar. Syftet med den interna kontrollen är att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att:

- Kommunens tillgångar tryggas samt att förluster förhindras
- Lagar, reglementen och styrdokument följs
- Resurser används i enlighet med fattade beslut
- Redovisningen är rättvisande
- Politiker och personal skyddas från oberättigade misstankar

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen och ska årligen besluta om kommungemensamma kontrollaktiviteter.

Framtagandet av de kommungemensamma kontrollaktiviteterna avseende 2024 påbörjades under våren genom att arbetsgruppen för intern kontroll, med representanter från ett flertal förvaltningar, genomförde en kommungemensam riskanalys. Därefter presenterades och analyserades riskerna och kontrollaktiviteterna i det förvaltningsövergripande nätverket för intern kontroll med representanter från samtliga förvaltningar. Kontrollaktiviteterna med högst riskvärde presenterades sedan för kommunkontorets ledningsgrupp som gjorde en första prioritering och beslutade om tre av dessa.

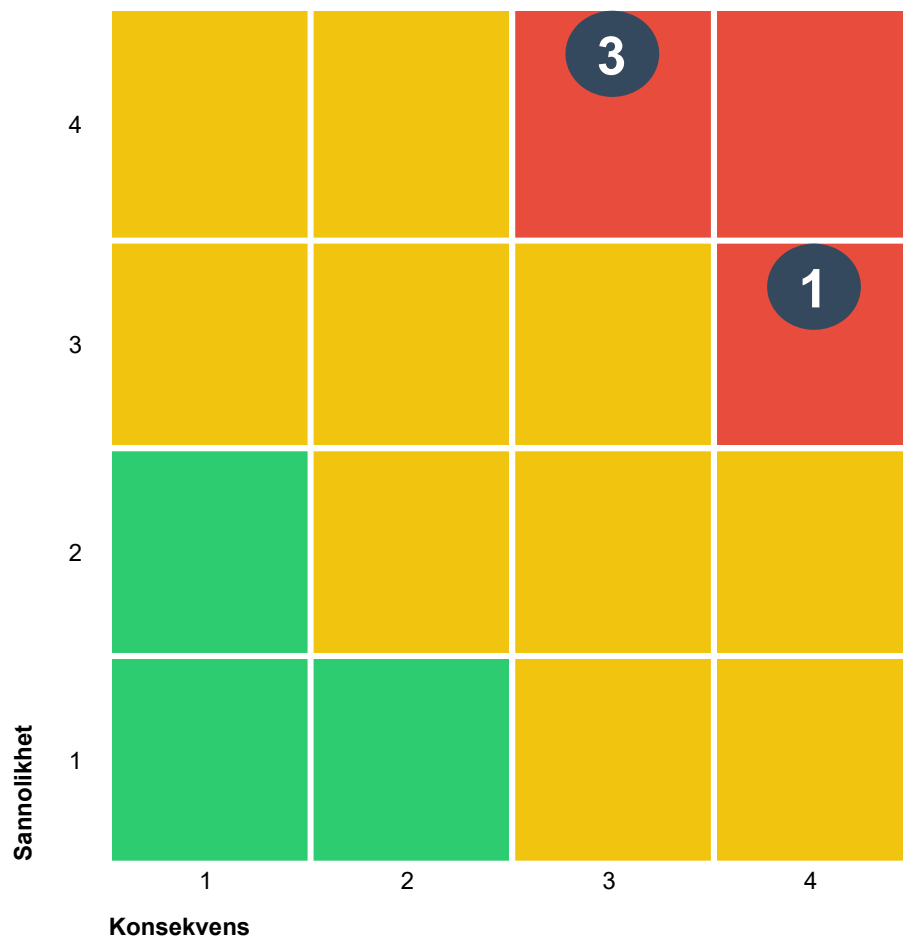
Vid kommunstyrelsens sammanträde 21 juni 2023 (KS 2022/0776 § 252) beslutade kommunstyrelsen att addera ytterligare en kontrollaktivitet utöver kommunkontorets förslag om handlingsplan; Hur målen i LundaEko efterlevs i upphandlingar och avtal.

Det är kommunstyrelsen som slutligt fastställer vilka kommungemensamma kontrollaktiviteter som ska granskas under det kommande året. Nämnder och styrelser kompletterar därefter med egna kontrollaktiviteter som, utöver de kommungemensamma, ska granskas. Nämndernas handlingsplaner ska beslutas av respektive nämnd senast den 31 december varje år.

I denna handlingsplan presenteras de fyra utvalda kommungemensamma riskerna med tillhörande kontrollaktiviteter för 2024.

Risker

I riskmatrisen nedan presenteras kommungemensamma risker avseende 2024, som identifierats vid riskanalys under våren 2023. Kommungemensamma risker hanteras av samtliga nämnder och styrelser och är märkta med "KF" i tabellen under matrisen.

4 Hög Totalt: 4

Hög
Medel
Låg

	Sannolikhet	Konsekvens
4	Sannolik(Den oönskade händelsen kommer sannolikt att inträffa och kan inträffa ofta)	Allvarlig (Felet får i princip inte inträffa eftersom konsekvensen för verksamheten kan vara stor)
3	Möjlig(Den oönskade händelsen kan sannolikt inträffa men bara ibland)	Kännbar (Uppfattas som besvärande för intressenter och verksamheten / del av verksamheten)
2	Mindre sannolik(Den oönskade händelsen skulle kunna inträffa vid något tillfälle)	Lindrig (uppfattas som liten av såväl intressenter som verksamheten/ del av verksamheten)
1	Osannolik(Den oönskade händelsen skulle endast kunna inträffa vid exceptionella förhållanden)	Försumbar (Obetydlig för de olika intressenterna och verksamheten / del av verksamheten)

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollaktivitet
<p>Att kommunens medarbetare saknar tillräcklig kompetens och medvetenhet om IT- och informationssäkerhet, vilket skulle kunna leda till att kommunen utsätts för IT-attacker och att känslig och skyddsvärdig information därmed kan röjas.</p> <p><i>(Specifik kontroll)</i> KF</p>	4. Sannolik	3.Kännbar	 12	Kompetens och beteende rörande IT- och informationssäkerhet
<p>Risk att inköp av varor sker utanför gällande upphandlade avtal vilket kan leda till risk för skadestånd, högre kostnader samt varumärkespåverkan för Lunds kommun.</p> <p><i>(Specifik kontroll)</i> KF</p>	4. Sannolik	3.Kännbar	 12	Avtalstrohet
<p>Risk att målen i LundaEko inte efterlevs i gällande avtal</p> <p><i>(Specifik kontroll)</i> KF</p>	4. Sannolik	3.Kännbar	 12	Efterlevnad av mål i LundaEko i gällande avtal och upphandlingar
<p>Risk att tjänsteresor är onödigt dyra och har för hög miljöpåverkan på grund av att vi inte följer riktlinjer för resor vilket kan leda till att det blir svårare att uppnå klimatmålen i enlighet med program för ekologisk hållbar utveckling, att vi får för höga kostnader samt att vårt anseende som klimatstad blir skadat.</p> <p><i>(Specifik kontroll)</i> KF</p>	3. Möjlig	4.Allvarlig	 12	Följsamhet Riktlinjer för resor

Kommungemensamma kontrollaktiviteter

I detta avsnitt presenteras de fyra beslutade kommungemensamma kontrollaktiviteterna för 2024.

Kontrollaktivitet: Kompetens och beteende rörande IT- och informationssäkerhet

Beskrivning av kontrollaktivitet

Kommunen hanterar stora mängder information, som inte sällan är av känslig eller sekretessklassad karaktär. Det innebär att den måste hanteras på ett säkert sätt och skyddas från obehöriga att ta del av. Stora delar av den kommunala servicen är även beroende av tillgång till denna information för att servicen ska fungera. Idag hanteras stora delar av kommunens information digitalt.

Vi ser generellt att hotbilden för IT-attacker som riskerar att röja känslig information ökar, både nationellt och internationellt, exempelvis i form av belastningsattacker, phishing-attacker och så kallade ransomware-attacker. Ett av de viktigaste sätten att skydda sig mot denna typ av attacker är en hög kompetensnivå och riskmedvetenhet hos kommunens medarbetare. Lunds kommun har de senaste åren arbetat aktivt och proaktivt för att stärka medarbetares kompetens i IT- och informationssäkerhet. Kommungemensamma utbildningsinsatser och informationskampanjer har genomförts i olika omgångar.

Syftet med granskningen är att kontrollera medarbetares beteenden och kompetens rörande IT-säkerhet och informationssäkerhet.

Frågeställningar

- Är medarbetares kompetens och beteenden riskmedvetna gällande IT- och informationssäkerhet?

Metod

Kartläggning

Kontrollaktivitet: Avtalstrohet

Beskrivning av kontrollaktivitet

Syftet med granskningen är att kontrollera att inköp av varor som görs inom organisationen sker i enlighet med upphandlade avtal.

Inköp som sker utanför gällande avtal kan medföra risk för höga skadestånd för Lunds kommun, vilket också kan påverka kommunens varumärke. Utöver detta finns också risk för missad affärsnytta och missad effekthemtagning av upprättade avtal, samt att kostnader för inköp kan öka för kommunen.

Kontrollaktiviteten utgör en del av en serie granskningar som rör inköp, upphandlingar och avtalshantering. Granskningarna motiveras utifrån flertalet riskanalyser genomförda under de senaste åren på området. Dessa analyser har bland annat inneburit att Lunds kommun sedan 2020 har arbetat med att centralisera kommunens inköps- och upphandlingsfunktion, i syfte att säkra att arbetet sker affärsmässigt i kommunen.

Frågeställningar

- Sker inköp av varor via upphandlat sortiment från upphandlad leverantör?
- Förekommer inköp utanför upphandlat sortiment? Från vilka leverantörer?
- Finns tydliga och ändamålsenliga instruktioner och information om inköp och aktuella ramavtal tillgängliga för medarbetare inom nämnden/styrelsen?
- Har nämnder och styrelsen ändamålsenliga kontrollaktiviteter för att säkerställa avtalstrohet? Är uppföljningen av avtalstrohet ändamålsenlig?

Metod

Kartläggning
Stickprov

Kontrollaktivitet: Efterlevnad av mål i LundaEko i gällande avtal och upphandlingar

Beskrivning av kontrollaktivitet

Lunds kommun har mycket höga ambitioner inom miljöområdet och ett väl ansett miljöarbete. I LundaEko 2021–2030, kommunens program för ekologisk hållbar utveckling, finns högt satta mål inom sex prioriterade områden. Det första prioriterade området rör Konsumtion och produktion. I detta område finns antagna delmål som bland annat rör upphandlingar. I delmål 1.2 framgår att "Alla upphandlingar, som kommunkoncernen utför, av varor och tjänster ska ställa relevanta hållbarhetskrav. Andelen upphandlingar som sätter höga miljömässiga krav ska kontinuerligt öka".

Utöver LundaEko finns generella riktlinjer för kommunens arbete med upphandlingar och avtal. Bland annat framgår att det vid upphandling och inköp ska tas hänsyn till angelägna samhällsmål enligt de policys och riktlinjer som beslutats av fullmäktige, styrelser och nämnder. Kommunens upphandlingar ska också användas för att främja angelägna samhällsmål som en god miljö, bra anställningsvillkor och minskad ekonomisk brottslighet samt ta sociala hänsyn inom ramen för gällande lagstiftning.

Kontrollaktiviteten syftar till att granska efterlevnad av målen från LundaEko i kommunens upphandlingar och gällande avtal, med utgångspunkt i delmål 1.2 ovan.

Frågeställningar

- Följs målen i LundaEko i gällande avtal och upphandlingar?

Metod

Stickprov

Kontrollaktivitet: Följsamhet Riktlinjer för resor

Beskrivning av kontrollaktivitet

Syftet med kontrollaktiviteten är att granska hur kommunens antagna riktlinjer för resor efterlevs i samtliga nämnder och styrelser.

Lunds kommuns riktlinjer för resor antogs av kommunstyrelsen i maj 2022 och gäller för samtliga medarbetare och förtroendevalda i kommunen. Riktlinjen ska även beaktas när resor sker tillsammans med brukare, elever med flera. Riktlinjerna beskriver vad som gäller vid samtliga resor i tjänsten både för dig som medarbetare, förtroendevald och chef.

I riktlinjen framgår att samverka med andra organisationer och möten mellan människor är en viktig del av Lunds verksamhet och bidrar till kommunens utveckling. Lund har samtidigt högt ställda mål inom hållbarhet, som bland annat beskrivs i Policy för hållbar utveckling i Lunds kommun, Lunds kommuns program för ekologisk hållbar utveckling och Lunds kommuns program för social hållbarhet. Innan medarbetare reser ska alltid alternativ till fysiska möten övervägas. Fyra aspekter som ska räknas in och tas ställning till om när en tjänsteresa ska är: Miljö, tidsåtgång, kostnad samt arbetsmiljö/säkerhet. Granskningen kommer framförallt att fokusera på aspekterna miljöpåverkan och kostnadseffektivitet.

Frågeställningar

- Följs kommunens riktlinjer för resor i förhållande till framförallt de två aspekterna miljöpåverkan och kostnadseffektivitet?

Metod

Kartläggning
Stickprov